

դպրոցի, աստիճանն ունի, որ Ռուսաց քաղաքա-
կան ակնարարորդ աստիճանն է: — Այվազյանի
Թէէն. 81 տարեկան, բայց կատարեալ առողջու-
թեան կը վայելէ, ուստի յոյժ կայ, որ գե. երկար
ժամանակ պիտի կարողանայ նորաւոր «սրբնակելի»
դարձեալ «ճեղացիներ» գեղաբնակարարութեամբ
ճկողնու, 25 Նոյն. / 6 Նոյ. 1897:

Վ. ՏՐՈՐԵԱՆ

Գ Ր Ա Վ Ա Ն

ՌՍԳՆՆԵՐԻՆ ՀՐՏՆԵՐԵԿԱՌԹԻՒՆԸ 1896 ՏՐՈՐՈՑ

Բ. ԵՒՐՈՊԵԱՆ ԿՐԻՏԱՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

1. Abich H. — Aus kaukasischen Ländern. Reiseberichte. I. Briefe aus den Jahren 1842—1853. II. Briefe aus den Jahren 1859—1874. Wien, pp. XI+608 է. VII+313.
2. Amicus Patriae. — Arm. nod Kreta. Eine Lebensfrage für Deutschland. Braunschweig und Leipzig.
3. An old Indian. — Historical Sketch of Armenia and the Armenians in ancient and modern times, with special reference to the present crisis. London, 8°, pp. VIII+200, 5 sh.
4. Anglo-Arm. Association. — England, Turkey and Russia, a historical retrospect. London, 1 d.
5. Antinescu Z. — Autobiographia mea seu: Un voi agiu in timpa de 70 ani, prosa și poesia. Cu illustrationi. Ploiesti, 4°.
6. Apollonio D. Ferd. Rev. — Pro Arm. Conferenza tenuta il 13 dicembre 1896 nella sala dei banchetti. Venezia, 8°, pp. 15.
7. Argyll Duke of. — Our responsibilities for Turkey facts and memories of forty years. London, 8°, pp. 10+166, 2 sh. 8 d.
8. Armeni a. — X. Szamosujvar, 8°, 10 fr.
9. L'Arm. persécutée. — Lausanne, 1896 է. 1897, 4°, pp. 16, illustrés.
10. L'Arm. paraissant le 1er de chaque mois. IX. année, éd. M. T., fr. 18'75.
11. Armeniens Hilferuf an das Schweizer-volk. Zürich, 8°, pp. 8.
12. De Armeniërs. — Tijdschrift voor Nederlands Aadr. gen. XIII, 162—164.
13. B. — Merkwürdige Schlupfwinkel der Armenier. M. N. Nachn., 1896, Nr. 78.
14. B. E. V. — Ros Rosarum ex Horto Poëtarum. Dew of the ever-living rose gathered from the poets, gardens of many lands. 2nd ed, London, 8°, pp. 326, 2 sh. (Ի սէլ պարսկ արմենաց րօսի)
15. Bain R. N. — Armenian description of the holy places in the seventh century. Qu. St., 1896, pp. 346—9.

16. R. Baridon. — Arm. Coup d'oeil général et explicatif sur son histoire et les dern. événements. Lausanne, 8°, pp. 16. 5 cent.
- [Գրքեր. «Մշակ», 1897, Թ. 82:]
17. — — Une famille de martyrs en. — Paris. [Գրքեր. «Մշակ», 1897, Թ. 82:]
18. Baumgartner A. S. J. — Die ältere Literatur der Armenier: „Stimmen aus Maria-Laach“, 1896, S. 526—541.
19. Beheznilian K. — Armenian Home-Life. An adress to the Boys and Girls of England. London, 8°, pp. 16 ill., 2 d.
20. — — In Bonds: An Armenian's Experiences. Second Edition. London, ill., 8°, pp. 63, 1 sh. 6 d.
21. Belck W. — Armenien und seine Bewohner: Mitth. ggr. Ges., Hamburg, XI, pp. 176—8.
22. Belck W. und C. F. Lehmann. — Chaldische Forschungen: Zeitschr. f. Ethnol. XXVIII, pp. 309—327.
23. — — Chaldische Forschungen: Zeitschr. f. Ethnol. XXVII, էջ 578—616.
- [Sayce's neuester Artikel über die Inscha v. Van.]
24. Benndorf P. — Durch Kaukasus: Aus allen Welttheilen, XXVII, pp. 467—472.
25. Bertacchi C. — L'Asia minore, l'Oriente e gli Armeni, con un proemio sulla natura e i limiti della geografia. Messina, Principato, 8°, pp. 71.
26. Blackenhorn M. — Die Armenier: Ggr. Z. II, pp. 219—221.
27. Blackwell Stone Alice. — Armenian Poems, rendered in to English verse. Boston, 8°, pp. 142, Doli. 1.25.
- [Գրքեր. «Մշակ», Թ. 40: — Նոր-հար, Թ. 60:]
28. Bliss, Rev. Edwin M. — T. and the Arm. atrocities, with an Introduction by Miss Frances E. Willard. Illustrated. London, 8°, pp. 574, 10 sh. 6 d.
- [Գրքեր. «Մշակ», 1897, Թ. 69:]
29. — — «Կոյ» և Philadelphia.
30. Blue Blocks. — Turkey, Nr. 1 (1895); Nr. 2, 5, 6, 8 (1896); Nr. 1, 2, 3, 7 (1897). pp. XXV+339, 2 sh. 11 d.
31. Bolton H. C. — Armenian Folk-Lore: J. of Folk-Lore IX, pp. 298—6.
32. Bourge G. — De Marseille à Tiflis: Bull. Soc. de ggr. Marseille XIX, pp. 34—52.
33. Brightmann F. E. — Liturgies eastern and western. Vol. I. Eastern Liturgies (Oxford).
34. Brockelmann C. — Die arm. Uebersetzung des Geoponica: Byzant. Zeitschrift, 1896, pp. 385—409.
35. Brooks E. W. — An Armenian visitor to Jerusalem in the seventh century: The English-Histor Review, 1896, II, pp. 98—97.
36. Bryce J. — Transcaucasia and Ararat, being notes of a vacation tour in the autumn of 1876. With engraving and coloured map. Fourth edition, revised with a supplementary chapter on the recent history of the A. question. London, 8°, pp. XIX+526.
37. Burchardi G. — Aus Türkisch-Armenien: Illustrierte Zeitung (1896), pp. 2744.

88. Shah-Zadeyan A. — La presse arménienne: „Revue des Revues“ Nr. 10.—15. Mai (IIe Série) 1896. VIIe année. Vol. XVIII. pp. 359—364.

89. Халагьянцъ Г. — Армянскій Эпосъ въ исторіи Арменіи Моисея Хоренскаго. Опытъ критики источниковъ. Часть I. Исслѣдованіе. Часть II. Матеріалы. Москва 1896. 8°+347+84: 3 руб.

[Գրք. Մշակ Թ. 62, 63—70: — Բազմալից Թ. 6 հիշ: — Հանդ. Ամս. էլ 210: — Byz. Zeit., 1897, p. 435]

90. — — Fragments iranischer Sagen b. G. Magistros, WZKM, X, pp. 217—24.

91. Chantre B. — En Asie Mineure. Souvenirs de voyage en Cappadoce: Tour du monde, 1896, pp. 409—480.

92. Chantre E. — Recherches anthropologiques dans l'Asie occidentale. Missions scientifiques en Transcaucasie, Asie Mineure et Syrie, 1890—1894. Lyon, 1895, 4°, pp. XVII+250.

[Գրք. L'Anthr. VII, pp. 94—96.]

93. Charmetant P. F. — Martyrologe Arménien. Paris.

[Գրք. Մշակ, Թ. 52:]

94. Choix de proverbes et dictons arméniens traduits er français. Venise, pp. 62.

95. Christian ruins in Arm.: Sunday School Times, Vol. 38, pp. 92.

96. Die Reise der Söhne Giassers, aus dem Italienischen des Christoforo Armeno, übersetzt durch Johann Wetzels, 1583, herausgegeben v. Herm. Fischer und Johs. Bolts. Tübingen, 1895, VII+236.

97. Clair-Fisdall W. St. — The conversion of Armenia to the christian faith. London, 8°, pp. 266.

98. Clemenceau G. — Les mass. d'Arm. IIIme éd., Paris, 1896 և 1897, 8°, pp. 260.

99. Conybeare F. C. — Acta Pilati: Studia biblica et ecclesiastica. Essays chiefly in biblical and patristic criticism by members of the University of Oxford. Vol. IV, pp. 59—139. Բրք. Հայ Բնագրի:

100. — — A collation of Sinker's texts of the Testaments of Reuben and Simeon with the Old Armenian version: Jew. Qn. Rev. VIII, pp. 260—8.

101. — — A collation of Armenian texts of the Testaments of (1) Judah; (2) Dan; (3) Joseph; (4) Benjamin: ևն. էլ 471—485.

102. — — Ananias of Shirak upon Christmas: „The Expositor“, 1896, pp. 321—337.

103. — — Marcion, and the Paulicians: Ac. L., pp. 162 f.

104. — — On an ante-nicene homily of Gregory Thaumaturgus. The homily of St. Gregory the Wonderworker, concerning the Holy Mother of God, Ewer-Virgin: „The Expositor“, Jun. 1896.

105. — — On the old armenian version of Plato's Apology: Am. J. of Philol. XVI, pp. 300—325.

106. — — On the sources of the text of S. Athanasius: „Journal of Philology“, Vol. XXIV (1896) pp. 285—300.

107. — — On the Western Text of the Acts as evidenced by Chrysostom: An American Journal of Philology, Vol. XVII, Nr. 2, pp. 135—171.

108. — — The Armenian version of the New Testament: „The Academy“, Nr. 1239 New Issue February 1, 1896, pp. 98—99.

109. — — The Barlaam and Josaphat legend in the ancient Georgian and Armenian literatures. (Read at Meeting of 19th November 1895: „Folk-Lore“, Vol. VII, Nr. II, June 1896, pp. 101—142.

110. Coussons. — The arm. reb. London.

111. Cumont F. — Note sur une inscription de Sébaste. Réi. arch. XXVIII, 1896, pp. 173—8.

112. Davay R. — Turkey and Armenia: Fortnightly Rev., N. S. LVII, pp. 197—210.

113. Der armenische Patriarch M. Ormanian: Deutscher Merkur. 27. Jahrg., Nr. 50.

114. Der russisch-deutsche Neutralitäts-Vertrag und die orientalische Frage. Von einem Deutschen. Berlin.

115. Les Désastres d'Arm. Lettre d'un Missionnaire: Les Missions catholiques, Lyon, 1896, Nr. 1390, 1392 et 1394.

116. Des Coursans E. — La Réb. arm. son origine, son but. Paris, 1895, pp. 102.

[Գրք. Մշակ, 1897, №. 79:]

117. Дьяко́въ Э. и Фр. Григъ. — Положение дѣлъ въ Турецкой Арменіи; Турецкія вѣ. въ Сасунѣ. Москва 8°, pp. 64, 35 п.

118. Di Pauli, Baron. — Die Christenverfolgung in Arm. „Vaterland“, Nr. 329, 331.

119. Drouet Fr. — De Marseille à Moscou par le Caucase: Soc. normande de ggr. Bull. XIV, 419—436; XV, 50—62; 115—131; 221—48; 332—6; XVI, 36—60.

120. Duchesne L. — Autonomies ecclésiastiques. Églises séparées. Paris, 8°, pp. VIII+356, fr. 3.50.

121. Егиззаровъ С. А. — О Водоводнымъ въ Закавказскомъ Краѣ. Киевъ, 8° p. 45, 45 кон.

122. Эмиль Н. О. — Исслѣдованіи и Статьи —, по армянской иконологіи, археологіи, исторіи и исторіи литературы (за 1858—84 гг.). Съ приложеніемъ переводовъ изъ армянскихъ историковъ. Москва 1896, 8° VII+432. 2 руб. 40 к.

123. Ermoni V. — L'Arménie: Revue de l'Orient Chrétien, 1896, pp. 315—334.

124. — — Marcion dans la littérature arménienne: Revue de l'Orient chrétien, 1896, pp. 461—480.

125. Escherich K. — Aus Kleinasien: Allgemeine Zeitung, Beilage Nr. 8.

126. The Ethnography of Caucasia: Ggr. J. VII, pp. 647 f.

127. Facts about Arm. Sassoon and Reparted by a Native. Mr. Gladstone's Speech and Dr. Dillon's article on Arm. New-York, 1895, 8°, pp. 48.

128. Filian G. H. — Arm. and her people. New-York (?), Doll. 3.

129. Freshfield D. — Travel in the Caucasus; Saturday Review LXXXII, pp. 212 f.

130. Friend's Armenian Relief Fund. Appeal (London), 8°, pp. 4.

131. Geizer H. — Armenien (Geschichte, Litteratur, Kirche). „Realencyklopädie für protestantische Theologie und Kirche“. 1896, 3. Aufl., Band II, pp. 63—92.

[Գրք. Հանդիս Ամս. 1897, էլ 45, 72, 97, 145: — Ը. արարածին անուսած:]

82. — — Ein Besuch im armenischen Kloster San Lazzaro in Venedig: „Christlicher Volksbote aus Basel“, 1896, Nr. 43—46, pp. 338—341, 347—349, 355—357, 362—364.

83. — — Zur armenischen Götterlehre. Sonderabdruck a. d. „Berichten der Königl. Sächs. Gesellschaft der Wissenschaften“. Sitzung vom 7. December 1895. Leipzig, 1896, pp. 99—148.
[Թրգ՝. Բազմալիզ 1897, Թ. 1, 3, 4, 8: — ծւ առնձինն Տանուած:]

84. Gheyn J. van den — Sancti Apollonii Romani acta graeca, ed. — —: Analecta Bollandiana XIV, pp. 284—294.
1874 ին շննորիկ հրտ. Տայ. Թարգմանութիւնս քաղցրն ալ գործածուած:]

85. Gladstone on the Arm. Question. Speech at Chester August 6th 1895. 6 d.

86. Gladstone W. E. — Verbatim report of the Rt. Hon. — —'s great Speech on the Arm. Atroc. Delivered at Liverpool, Sept. 24th 1896. London, 1 d.

87. Godet. — Les Souffrances de l'Arm. Neuchatel.

88. Gohier A. — Les Mass. d'Arm. Paris, 12e, pp. 41, fr. 0.60.

89. Greene F. D. — The Rule of the T. and the arm. crisis (Eighteenth thousand). New-York, pp. XIX+192.

90. Halévy J. — Le nouveau déchiffrement des inscriptions cappadociennes: Actes du X. Congr. des Or., Sect. III, pp. 67—72.

91. Hahn C. — Reise in die Thäler des Tschorok, Uruch u. Ardou: Beil. Allg. Ztg. Nr. 264, pp. 1—6; հւ.հ.

92. Harris W. B. — From Batum to Baghdad, via Tiflis, Tabris, and Persian Kurdistan. London, 8e, pp. 344, 12 sh.

93. Hidayetta. — . . . Révol. Zürich.

94. Hodgetts E. A. Brayley. — Round about Arm. The record of a journey across the Balkans through Turkey, the Caucasus and Persia in 1895. London, 8e, pp. XIII—290, 1 map.

95. Horton W. E. — The Royal House of Lusignan, its founder and present representative. Washington, pp. 16.

96. Howard W. W. — The Horror of Arm. New-York, London.
[Գրք՝. Մշակ, Թ. 79:]

97. Hudry-Menas Mme. — La femme Arménienne. Paris, 8e, pp. 16.

98. J. A. — Karmannyj russko-armjanskij slovar. Aleksandropol, 1895, 8e, pp. 110.

99. Jensen P. — Die kilikischen Inschriften: Wiener Zeitschrift für die Kunde des Morgenlandes, 1896, II. Heft, pp. 3—20.

100. — — Die Sitze der „Urarto-Chalder“ zur Zeit Tiglatpileser's I. nach Belck und Lehmann: Zeitschrift für Assyriologie XI, pp. 306—309.

101. — — Eine armenische Inschrift „Mutullu's“ von Kommagene?: „Recueil de travaux rel. à la phil. égyptiennes et assyr.“ XVIII — nouv. sér. II (1896), pp. 111—120.

102. Каваровска Л. А. — Положение Армякъ въ Турци до князарельства державъ въ 1895 году. 2-е издание, Москва 1896. 8° XXVIII+443с. Цѣна 1 руб.

103. — — Երեւ. հ. Ա. Գրք.

104. Kekule v. Stradonitz. — Die Staatsverfassung und Staatsverwaltung der Türkei unter besonderer Berücksichtigung der armenischen Frage. [Բազմաթեմա թիւնս վր համառոտութիւնը]: Mitt. d. Ges. ogl. Rechts- und Staatswiss., B. I, pp. 76—80.

105. Кождрагено — Этнографическія Карты губерній и областей Закавказскаго края. Тифлисъ.
[Գրք՝. Մշակ, Թ. 46:]

106. Kőzig J. — „Հայեր եւ Հայաստան“, Bibliotheka Warszawska LVI, Nr. 56.

107. Кучукъ-Юаннесовъ X. — Армянскія надписи въ г. Григоріополѣ, Херсонской гв. изъ II тома. Труды Восточной Комиссіи Императорскаго Московскаго Археологическаго Общества Москва, 1896, 4° 16 pp.

108. — — [Ue. e. Arm. Inschrift aus dem Ende des XIII. Jh., an e. Kirchenmauer, 20 Werst s. Theodosia u. 12 von der Station Burunduk, in Toplov: Dr. Vost. II, 1 Protok, pp. 60—3.]

109. — — [Alte arm. Hsa. in Kišinev: — Եր Է Է 128 հւ.հ.]

110. Lalayantz E. — Les anciens chants historiques et les traditions populaires de l'Arménie: Rev. trad. pop. XI, pp. 1—12; 129—138.
[Գրք՝. René Basset, ibid, pp. 323:]

111. Lehmann. — „Chaldisch“ und „Armenisch“: Rec. de trav. XVIII, pp. 209—217.

112. Lenoir M. E. — Biographie du P^{re} L. de Lusignan: „Le Biographe“, XVIIme Vol., 3me Livraison, 1896, pp. 33—35.

113. Lepsius J. — Arm. und Europa. Eine Anklageschrift. Berlin-Westend, pp. 245, M. 2.—.
[Գրք՝. Մշակ, Թ. 33:]

114. — — Երեւ. գշ. Lausanne.

115. Leroy — Beau lieu A. — Les Arm. conférence faite par — —, Paris.
[Գրք՝. Մշակ, Թ. 100:]

116. Livre, Le jaune. — Ministère des affaires étrangères. Documents diplomatiques. Affaires arm. Paris, 1897, pp. XIX+372.

117. — — Երեւ. Supplément. Paris, 1897, pp. XV+124.

118. Loroux, Sonnet an P^{re} Léon de Lusignan: „Le Biographe“, XVIII, Vol., 3me Livraison, 1896.

119. Malcolm M. — Englands Responsibility towards Arm. London, pp. 80.

120. — — The case for the Arm. with an introduction by Fr. Sey. Stevenson. London.

121. — — The S. and the powers. London, pp. XVI+308, 8 sh.

122. Marquart J. — Untersuchungen zur Geschichte v. Eran. — 5. Zur Kritik des Faustus v. Byzanz. 6. Hazarapet: „Philologus“, Band LV, Heft 2, 1896, pp. 213—234.
[Թրգ՝. Մշակ Է Է Է 1897 է Է 5, 183:]

163. Scheil F. V. — Inscription Vannique de Melasger: Rec. de trav. XVIII, pp. 15—29, 77 հ.հ.

164. Schlumberger G. — L'Épopée Byzantine à la fin du dixième siècle. Paris, fr. 35.—

165. Schütte R. — Der Aufstand des Leon Tornikes im Jahre 1047. Gymnasialprogr. Plauen in V., 4°, pp. 32.

166. Seth M. J. — History of the Armenians in India: Opinions of the press. Calcutta, pp. 8.

167. Spananth-Pöhlde. — Armenien. Beitrag zur Kenntniss der Geschichte, der kirchlichen und äusseren Verhältnisse des Landes: „Zeitfragen des christlichen Volkslebens“. (Heft 155) Band XXI, Heft 3. Stuttgart, pp. 48, M. —80.

[Գևորգ. Աղարատ, Թ. 10:]

168. Սբերդուճի Տ. Ա. — Արեւիկոն հ.հ. Բ. արդ.: Բաղնիշի ք. բնակչության: 64 էջ, 60 անդ.

169. Stead W. T. — The haunting horror in Arm. or Who will be damned for this. London, 8°, pp. 63, 1 d.

170. — — „The Assassin“ or St. George to the Rescue! What we ought to do. London. „Review of Reviews“. 8°, pp. 36, 1 d.

171. Steinin P. v. — Die Kurden des Gouvernements Erivan: Globus LXX, pp. 221—6.

172. Student of History. — Armenian atroc. etc. London, 1895, 10 d.

173. Syndaéoff, Bresnitz v. — A. H. und die Christenverfolgungen etc. Berlin und Leizig, 8°, pp. IV + 73, M. 1.—

174. Szongott K. — Armenisches Märchen aus Siebenbürgen. Irék önguzé. Die drei Nüsse: Ethn. Mitth. aus Ungarn. V., pp. 58 f.

175. Tachella Dr. E. — Les Anciens Pauciliens et les modernes Bulgares catholiques de la Philippopolitaine: Le Musée et la Revue des Religions, Nr. 1, 2, 3, 1897, [Թարգմանունով մասամբ Բաղնիշի 1897, Թ. 4.]

176. Tchéraz M. — Homère et les Arméniens. Extrait des „Mélanges Charles de Harlez“, 1896, pp. 303—306.

[Թրգմ. Բաղնիշի Թ. 9:]

177. Tchobanian A. — Raffi, le grand romancier arménien.

178. — — Djelaledin, scènes de la vie arméno-kurde. Revue des Revues, Décembre, pp. 15 հ.հ.

179. Teza E. — Le gesta di s. Cristoforo nella tradizione armena: Atti del R. Ist. Veneto di sc. Ser. VII, T. VI disp. 7.

181. — — L'Oriente Porporino, dai sonetti di Guglielmo Waston. Padova, 1896. (The Purple East, a series of sonnets on England's desertion of Armenia, by W. Waston. London, 1896, pp. 7.) — Edizione di 30 esemplari non dati al commercio.

182. — — Pater nostro di Armeni. Padova, 1896. Edizione di XXX esemplari, pp. 2.

180. Tigrane Yergat. — Le mouvement littéraire arménien. Revue des Revues, 15° 1896. [Գևորգ. Արմ. Թ. 102:]

183. Vambéry H — Armenien und Kurden: Deutsche Rundschau, 1896, 22. Jahrg., Heft 6.

184. Vartoogian A. P. — Armenia's Ordeal. A sketch of the main features of the history of Armenia; and an inside account of the work of American Missionaires among Armenians, and its ruinous effect. New-York, 1 (pp. V + 101) and 2 ed., pp. X + 179. Illus. Price 1 st. (fr. 5'—).

185. Waston W. — The purple east, a series of sonnets on England's desertion of Arm. by —, London, 8°, pp. 48.

186. Die Verbreitung der Armenier in der asiatischen Türkei und in Transkankasien. Nach G. L. Seloney u. N. v. Seidlitz. Petermann's Mitth., 42 B., Nr. 1.

187. — — Նշման արտարժանիք տարածվելու անդ.

188. Weber, Dr. S. — Zur Geltung der heiligen Schrift bei den alten Armeniern: Theologische Quartalsschrift LXXVIII, pp. 463—489.

[Թրգմ. Բաղնիշի 1897, Թ. 4, 7, 9, 10: — Հանդես Ամս. 1897, էջ 129:]

189. Willard Miss. — Turkey. London, 1896 (?).

190. Williams A. W. & Gabriel, Dr. M. S. — Bleeding Armenia.

191. Wintle W. J. — Arm. and its horrors. Second edition, with an Additional Chapter. London, 1896, 8°, pp. 120.

192. — — Նշման Բ. արդ.: 1 հ.

[Գևորգ. ՄՄԶԿ, 1897, Թ. 16:]

193. Zartarian Roupen. — Tre armenische eventyr: Samtiden, pp. 250—5.

Գ Ր Ա Գ Ի Ց Ա Ա Ա Ն

ՅՕԳՈՒՆԵՆ ԵՒ ԳԻՐԸ ԳՐԵՆՈՒ ԵՐԱՆԵՍԸ

(Շարժան-նիսն)

Երեւոյն Եւ Գրքերու-նիսն Երեւոյն: Երեւոյն Գրքերու պատրաստելու առնել Տեղեւնակը հարկ է յիշատակել թէ Ինչ ծաւալ պիտի ունենայ իւր գիտածը, տեսարանը, գիրքը եւն: Բնական է թէ ճիշդ հաշիւ կրնայ ընել գրողը միայն այն տանն երբ ձեռագիրն ամբողջապէս պատրաստ կ'ըլլայ: Գրքին ծաւալը կախում ունի նախ գրեցու ընտրութենէն. սակայն հոս կ'ուզենք նշանակել այն կարգն ու դիւրին ծամբան, որով սպասովապէս գաղափար կ'ունենայ հեղինակն իւր սպասքը ի վրէն ընդարձակութեան վրայ, Հարկաւ գիրք մը գրելու առնել Տեղեւնակը պիտի ուզէ իւր առջեւ ունեցած կամ տեսած գրքի մը ձեւով եւ ընդարձակութեամբ հրատարակել իւր երկաւորութիւնը: Երբ այսպիսի գիրք մը նշանակած ըլլայ Տեղեւնակն իւր օրինակ, պէտք է իւր ձեռագրին էջերը յարմարել այն գրքին էջերուն ըստ կարելւոյն: Վէպք է նոյն գրքին մէկ էջն վրայ համարել սողի